

## Olvassanak-e a gyenge tanulók?

A KÖNYVTÁROS decemberi számának »Kérdezz-felelek« rovatában vita alá bocsátott kérdéshez hozzászólva, sietek kijelenteni, hogy lényegében én sem helyeslem a gyenge tanulók kizárását a könyvtárból, de tapasztalataim azt bizonyítják, bizonyos korlátozások eredményt hozhatnak.

Körülbelül két évvel ezelőtt a sajtóban és a rádióban foglalkoztak az ifjúság olvasásának kérdésével és az a vélemény alakult ki, hogy az olvasás ne menjen a tanulás rovására. Többször feltűnt nekem, hogy a tanulók minden könyvtári órán megjelennek és nem egy, hanem két-három könyvet kölcsönöznek ki. Megfigyelésemet azonnal megbeszéltem a pedagógusokkal. Kiderült, hogy ugyanekkor feltűnően leromlott a diákok tanulmányi előmenetele. Ezért elhatároztuk, hogy a gyengébb tanulóknak átmenetileg nem adunk ki a könyvtárból könyvet. A legközelebbi kölcsönzési órán megmondtam a gyenge tanulóknak, hogy addig nem kaphatnak könyvet, amíg nem javítanak tanulmányi előmenetelükön. Szeretettel beszéltem velük, megmagyarázva, hogy ez az intézkedés az ő érdekükben történt és ha bebizonyítják, hogy igyekeznek tanulni, újból kaphatnak könyvet. A tanulók beismerték, hogy elhanyagolták a tanulást és megígérték, hogy kijavítják hibájukat. A jó tanulók pedig örömmel látták, hogy szorgalmuk jutalmául továbbra

is hozzájutnak a kívánt könyvekhez. Voltak olyan tanulók, akik már két hét múlva örömmel hoztak egy igazolást, hogy megérdemlik a könyvet, mert sokkal jobban tanulnak. Rövid idő múlva minden tanuló ismét kölcsönözhetett a könyvtárból.

Az átmeneti kis korlátozás tehát ebben az esetben hasznosnak bizonyult. Tapasztalatom szerint a tanulóknak szükségük volt erre a figyelmeztetésre és így jobban értékelik az olvasnivalót, mint a jó tanulásért járó jutalmat. Most, hogy minden nap nyitva van a könyvtár és a tanulók nem egyszerre jönnek, többet tudok velük foglalkozni. Ha valamelyik tanuló feltűnően hamar hozza vissza a kölcsönzött könyvet, megtudakolom tőle, hogy miért nem olvasta el, vagy mi nem tetszett a könyvben, milyen tárgyú könyvet szeretne olvasni, elkészült-e már a leckéjével és előző este nem maradt-e fenn sokáig, hogy olvashasson. Megmagyarázom nekik, hogy ha elmélyülten olvasnak, jobban megértik olvasmányukat és amit így megismertek, a tanulásban is felhasználhatják. Ez a módszer hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók ne vigyék túlzásba az olvasást a tanulás rovására, az ismertett néhány heti korlátozás pedig tapasztalataink szerint feltétlen jó hatással van a gyenge tanulókra.

ROSTÁS LÁSZLÓNÉ  
nagybajomi népkönyvtáros

## A könyv nevel és tanít

Mint könyvtáros és mint pedagógus határozottan állítom: adjunk könyvet a rossz magaviseletű és gyenge tanulóknak is! Javító eszköznek szerintem nem ajánlatos felhasználni a jó olvasmány megvonását, mert ebből több kár származik, mint haszon. Inkább örülünk annak, ha a gyenge tanuló szereti a könyvet — építünk erre a jó tulajdonságára. Az én iskolám igazgatója is ki akarta tiltani a könyvtárból a tanulmányaikban elmaradt diákokat, de azt mondtam neki még szeptemberben: »Mindannyiunk munkatervébe beillesztettük azt, hogy fejlesztjük az olvasómozgalmat. Aki gyermekkorá-

ban szeret olvasni, az később sem tud meglenni olvasás nélkül. És olvasás közben szórakozik, művelődik és talán észre sem veszi, hogy tanul is.«

Feljegyzek itt egy esetet: Sanyi rossz magaviseletű, lusta diák volt. Félrevetett mindenféle könyvet. Édesanyja, olvasótáborunknak egyik legbuzgóbb tagja, többször panaszkodott nekem családlátogatáskor: »Sanyikám nem szereti még a meséskönyvet sem. Hej, de sok széptől és jótól fosztja meg magát, ha nem barátkozik meg a könyvekkel!« Megbeszéltem vele, hogy hagyjon az asztalon többször ifjúsági könyveket. Sanyi unalom-

ból, kíváncsiságból belekukkantott a könyvekbe és egyszer csak nem tudta letenni az egyiket, majd megszerette a könyvet és ma egyik legjobb ifjúsági olvasóm. Más eredménye is lett annak, hogy nem vontam meg tőle a könyvet. Magyar tanárjától megtudtam, hogy korábbi dadogó olvasása megszűnt és fogalmazása, előadóképessége is javulásnak indult. Édesapja pedig örömmel újságolta, hogy nem csavarog, nem rosszkodik már annyit, mert leköti legjobb barátja, a könyv. Jó volna, ha minél

több pedagógus lenne egyúttal népkönyvtáros is, mert így sikeresebben küzdhetünk a kultúrával a szocializmusért. A gyerekekkel mindennap találkozunk, és így sok az alkalom az olvasás megszerettetésére. Örömmel viszik a könyvet nemcsak maguknak, hanem a felnőtteknek is, könyvtárumban egész aktív-csoport segít a kölcsönzés munkájában.

VADÁSZ TIVADARNÉ  
tiszatényői népkönyvtáros,  
ált. iskolai tanítónő

## Hogyan tegyek igazságot

Elgondolkoztam a »Helyes-e eltiltani az olvasástól a gyenge tanulókat?« című cikkben. Dr. Tóth Béla tanítóképzőintézeti tanár nézetét teljesen helyesnek tartom olyan könyvtárban, ahol elég könyv áll a tanulók rendelkezésére és így mindenkinek jut.

De mit tegyek én?

1953. november 7-én 210 kötet könyvvel nyílt meg a népkönyvtár falunkban. Kiállítás rendeztünk a könyvekből, amely meghozta a várt eredményt. Az első kölcsönzési napon a tanulóknak mintegy 60 százaléka, vagy 180 gyermek szorongott a kölcsönzési teremben. Ennyinek nem tudtam könyvet adni. Hogyan tegyek hát igazságot?

Elsőben is azok kaptak könyvet, akiknek kitűnő, vagy jeles osztályzatuk volt, azután a négyesek és hármások. Nem kerülhettek sorra azok, akiknek intőjük, vagy rovójuk volt, mindaddig, míg ki nem javították. Személy szerint és örökre senki sem lett kizárva. Rossz tanulmányi eredmény miatt szorult háttérbe a nem igyekvő. Az egyik ilyen pajtás szavait idézem: »Nincs más hátra, igyekeznem kell javítani, mert különben mindig hoppon maradok.« A következő kölcsönzésre már boldogan jött el ez a pajtás, s örsvezetőjével tanúsította, hogy három tárgyból javított. Ő volt az első, akinek könyvet adtam.

Minden gyerekkel egyénileg igyekszem foglalkozni. Ezért a könyvtári munkára önként jelentkező úttörők közül kettőnek a segítségét felhasználom. Irányításom mellett maguk az úttörők bonyolítják le

az ifjúsági kölcsönzést. Ők, az úttörő pajtások döntenek el, hogy ki kapja meg a könyvet, amely után sokszor tíz-húsz gyerek is nyúl. Döntésük majd mindig igazságos. Én csak arra vigyázok, hogy mindenki a neki megfelelő könyvet kapja. Kis olvasóimmal beszélek a könyvről akkor is, amikor elviszik és azután is, hogy már elolvasták. Ezt a nevelői munkát persze csak úgy tudom elvégezni, hogy az adminisztratívban a pajtások segítenek. Az úttörők teljesen magukénak tekintik a könyvtárat, mely azóta már 426 kötetre szaporodott. A könyvtár eredményeit, melyet időről-időre ismertetek velük, figyelemmel kísérik és agitációt fejtenek ki a szülők között, mert tudják, ha az olvasók száma szaporodik, könyvtárunk állománya is bővül és így nekik is több könyv jut.

SÓGOR MÁRIA  
baracs-apátszállási népkönyvtáros,  
nevelő

(Véleményünk szerint teljesen helyesen járt el az adott helyzetben. Jobb megoldást mi se tudtunk volna kitalálni. Itt lényegében nem büntetésről, nem eltiltásról van szó, hanem éppen ellenkezőleg, jutalomról, még akkor is, ha ez a jutalmazás azzal jár, hogy egyesek, a gyenge tanulók egyelőre nem juthatnak könyvhöz.

A kérdés: adjunk-e könyvet a gyenge tanulóknak, mint a válaszokból kitűnik, rendkívül bonyolult, ezért kérjük könyvtárosainkat és a pedagógusokat, írják meg szerkesztőségünknek tapasztalataikat és véleményüket. A szerk.)